

2014-05-08

Rapport
Inventering
flodpärlmusslor 2013
Storumans kommun

Tina Hedlund
Aquanord AB

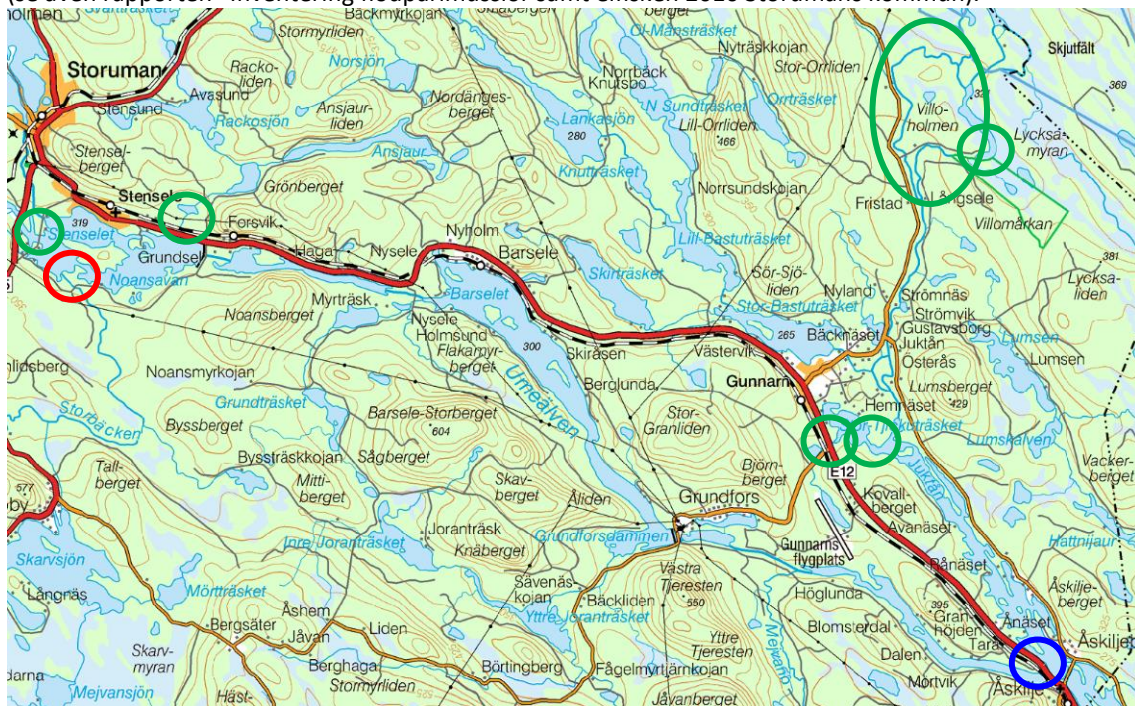
Bakgrund och tidigare undersökningar

Flodpärlmusslans utbredning inom Storumans kommun är till stor del okänd. Flodpärlmusslor har däremot påträffats inom alla tre grannkommunerna; Sorsele, Vilhelmina och Lycksele, men det finns endast ett mycket litet antal fyndplatser inom Storumans kommun. Ett antal tips om förekomster av flodpärlmusslor har kommit in till Aquanord AB via fiskevårdsområden och från dykarklubben i Storuman. Vissa av dessa tips följdes upp under 2009, 2010 och 2011, bland annat Stor-Tjickuträskets utlopp, inloppsbacken till Stor-Tjickuträsket, Juktån, Kvarnbäcken (Stensele) och Stenselet under gamla Vilhelminabron.

I Juktån inventerades två delområden; tröskeln i Bredselet samt delar av Lickotgrenen. Inga flodpärlmusslor påträffades i något av dessa vattendrag, däremot hittades allmän dammussla i Stor-Tjickuträskets utlopp och i Bredselet i Juktån (se även rapporten "Inventering flodpärlmusslor samt elfisken 2010 Storumans kommun).

I Kvarnbäcken har det funnits bekräftade bestånd av flodpärlmusslor och inventeringar har tidigare gjorts av Micael Hedlund med hjälp av vattenkikare. Enligt tips från dykarklubben har musslorna däremot allt eftersom vandrat ut mot utloppet och ner mot Stenselemagasinet och vid det senaste tillfället återfanns de så långt ut mot magasinet att inventering med hjälp av vattenkikare inte längre var möjlig. Inventeringen 2011 genomfördes därför med hjälp av sportdykning, men inga musslor återfanns på lokalen trots att förutsättningarna tedde sig goda för att kunna hysa ett bestånd av flodpärlmusslor. Dyktiden var däremot kort på grund av den låga vattentemperaturen (4°C) och det var därför inte uteslutet att flodpärlmusslor finns kvar i området (se även rapporten "Inventering flodpärlmusslor samt elfisken 2010 Storumans kommun). Ett nytt dyk genomfördes sommaren 2012 och två musslor påträffades. Båda dessa bedömdes dock vara dammusslor utifrån formen på skalet.

Även under gamla Vilhelminabron i Stensele ska det enligt Sven Stenvall funnits flodpärlmusslor innan förstärkningar av fundamenten gjordes på 1980- och 1990- talet. Dykinventeringar utfördes därför 2011, men inga musslor återfanns på lokalen. Dyktiden var även här kort på grund av låg vattentemperatur. Lokalen just nedan bron var däremot inte lika gynnsam som i Kvarnbäckens utlopp eftersom förstärkningarna medfört ett sämre substrat för musslorna (stora sprängstensblock), det påträffades mycket skräp i kanalen och Umluspens kraftstation medför att vattnet tidvis blir stillastående under bron. Området nedströms bron innehöll däremot lämpliga substrat och det kan därför inte uteslutas att det finns kvar ett mindre bestånd någonstans i området (se även rapporten "Inventering flodpärlmusslor samt elfisken 2010 Storumans kommun).

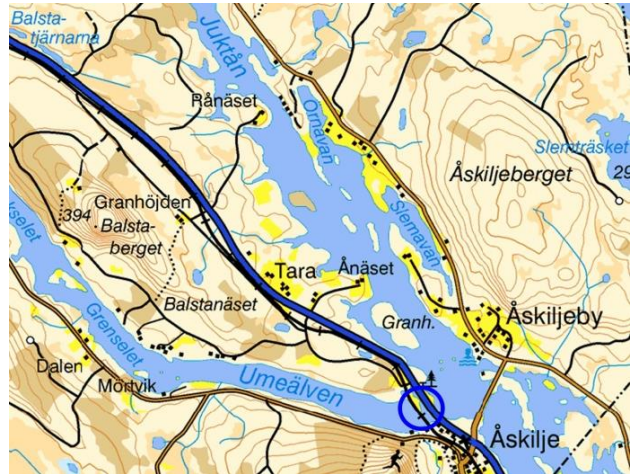
Figur 1. Karta över de lokaler som har inventerats under 2009-2011 (gröna ringar), lokal som inventerades 2013 (blå ring) samt lokalen vid Storbäckens utlopp i Stenselet som skall inventeras (röd ring).

Resultat Umeälven under järnvägsbron i Åskilje

På grund av en hög vattenföring genom kraftverken i Umeälven under vårarna och somrarna 2011 och 2012 har inte lokalen under järnvägsbron i Åskilje på ett säkert sätt kunnat inventeras med hjälp av dykning förrän sommaren 2013.

Dykinventeringarna utfördes därför 2013-08-31 efter kontakt med Vattenfall i samband med att omfattande servicearbeten utfördes i Umluspens kraftstation vilket medförde att även kraftstationen i Grundfors var stillastående. Den undersökta lokalen under och nedströms järnvägsbron i Åskilje var relativt grund, cirka 3,5 - 4,2 m med ett djupare område på fem meter. Dykinventeringen genomfördes under cirka 45 minuter och vattentemperaturen var behagliga 15°C.

Figur 2. Karta över Umeälvens utlopp i Juktån med det inventerade området inringat.

Inom lokalen påträffades relativt gott om musslor spridda över området framförallt strax nedströms bron. Totalt kontrollerades mellan 50 och 100 musslor, både levande och tomma skal. Levande musslor studerades utifrån utsidans utseende och form medan tomma skal även öppnades för att undersöka förekomst av flodpärlmusslans tre karakteristiska låständer. Samtliga musslor inom lokalen säkerställdes eller bedömdes emellertid till allmän dammussla. Substratet på lokalen var dock gynnsamt för musslor och förekomst av flodpärlmusslor kan därför inte helt uteslutas. Om flodpärlmusslor finns inom lokalen är dock andelen av dessa musslor mycket lågt då ingen av de undersökta musslorna bedömdes vara flodpärlmusslor.

Figur 3-5. Exempel på undersökta musslor samt öppnat tomt skal.